

عمل نکردن به توصیه کارشناسی و روی دست ماندن گوجه فرنگی

صفحه ۲

سرمقاله

رشد تولید با کدام ابزار؛ بهره‌وری یا افزایش قیمت بهمن دانائی

پیش از هر داورى که باید صورت پذیرد و در این نوشته نیز در کانون توجه قرار دارد این است که هیچ ایرانی دلسوز به این مرز و بوم نیست که دلش برای خودکفایی در تولید مواد غذایی نسوزد و هیچ کارشناس و فعال اقتصادی نیست که نخواهد این اتفاق رخ ندهد. نیک می‌دانیم که تولید مواد غذایی شهروندان در داخل مرزهای ملی از میزان وابستگی کشور به خارجی می‌کاهد و شرایط را برای چانه‌زنی‌های سیاسی نیز باز می‌کند. خودکفایی در مواد غذایی با استفاده از آب و خاک و اقلیم ایران و بازار بزرگ مصرف به ویژه در تولید کالاهایی مثل برنج، شکر، ذرت، دانه‌های روغنی علاوه بر افزایش درجه استقلال کشور، از نظر دخل و خرج منابع ارزی نیز یک رفتار اقتصادی به حساب می‌آید. به همین دلایل است که تلاش برای افزایش ضریب خودکفایی در تولید قند و شکر به مثابه یک ضرورت ملی و اجتناب‌ناپذیر در دستور کار مدیران زحمتکش کارخانه‌های قند بوده و هست.

ادامه در صفحه ۲

تحلیل

واقعیت‌های امروز ایران

محمد صادق جنان صفت

صنعتگران ایرانی به مرور و با بررسی‌های تجربه اقتصاد ایران در چند دهه تازه سپری شده و به ویژه در دهه ۱۳۹۰ که آخرین سال‌هایش را سپری می‌کند اکنون با واقعیت‌ها مواجه شده و هر کدام تا اندازه‌ای شرایط را ارزیابی کرده‌اند. اما بررسی‌های عمیق‌تر، پیگیرانه‌تر، هر روزه و با ژرفا و گستردگی بیشتر روز و روزگار ایران امروز یک ضرورت انکارناپذیر شده است. نباید این نگاه را داشت که ما این چیزها را می‌دانیم و کار بررسی‌ها را ناتمام رها کرد. مطالعه، پژوهش و بررسی‌های همه‌سویه و همه‌جانبه تحولات ایران در حوزه اقتصاد و سیاست برای مدیران صنعت و بنگاه‌های بخش خصوصی از اداره بنگاه حتی ضروری‌تر است. با توجه به آنچه در بالا نگاشته شد چند نکته را درباره واقعیت‌های ایران امروز در کانون توجه قرار می‌دهیم.

سیاست خارجی

سیاست خارجی ایران در حال حاضر و تحولات آن در آینده کوتاه‌مدت یک واقعیت بسیار بااهمیت است که اگر از بررسی رویدادهای مرتبط با آن به ویژه تحولات مرتبط با آمریکا، اروپا، چین و روسیه غفلت شود می‌تواند آسیب جدی بر کار و پیشه صنعتگران بزند.

ادامه در صفحه ۷

دکتر محمد حسین عزیزی مدیر کل اداره کل غذای سازمان غذا و دارو شد

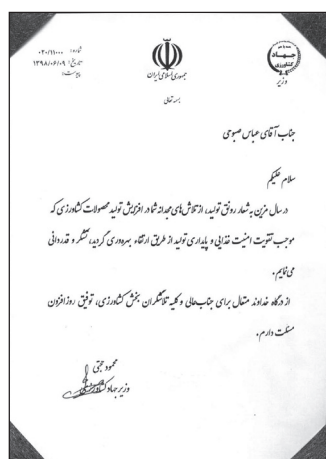

دکتر محمد حسین عزیزی طی حکمی از سوی رئیس سازمان غذا و دارو به سمت مدیر کل اداره غذایی سازمان غذا و دارو منصوب شد. گفتنی است وی از سال ۱۳۹۳ تاکنون رئیس هیئت مدیره انجمن علوم و صنایع غذایی ایران بوده است و مدتی ریاست انستیتو تحقیقات تغذیه‌ای و صنایع غذایی کشور را برعهده داشته است. دکتر عزیزی دارای مدرک دکترای صنایع غذایی و عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس است. متن حکم دکتر محمد رضا شانه‌ساز، معاون وزیر بهداشت و رئیس سازمان غذا و دارو به دکتر محمد حسین عزیزی به شرح زیر است: جناب آقای دکتر محمد حسین عزیزی، عضو محترم هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس نظر به تعهد، تخصص و تجارب ارزشمند جنابعالی براساس این ابلاغ به عنوان مدیر

کل فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو منصوب می‌گردید. امید است با یاری خداوند متعال و در سایه توجهات حضرت ولی عصر (عج)، با بهره‌مندی از ظرفیت‌های نخبگان درون و برون سازمانی و به کارگیری افراد توانمند و شایسته آن اداره کل، در راستای تحقق اهداف واحد وزارتی و ارتقای کمی و کیفی محصولات سلامت محور در سالی که مزین به شعار رونق تولید می‌باشد، موفق و موید باشید و منویات دولت تدبیر و امید را جامه عمل بپوشانید. پیش از این دکتر وحید مفید مدیر کل سازمان غذای این سازمان بود. مدیران صنعت قند ضمن ابراز خرسندی از این حسن انتخاب، برای ایشان توفیق روزافزون مسئلت دارد.

تبریک به کارخانه قند هکمتان

عباس صبوحي مدیرعامل کارخانه قند هکمتان خبر داد این واحد صنعتی لوح تقدیر کارخانه قند برتر در خصوص جذب چغندر پاییزه را از مهندس محمود حجتی وزیر جهاد کشاورزی دریافت کرد. نشریه شکر این موفقیت را به مجموعه مدیران و کارکنان قند هکمتان تبریک می‌گوید.

در صفحات دیگر می‌خوانید:

می‌شد این ستون
باز هم خالی باشد

صفحه ۸

دست‌آورد خودکفایی
شکر بر باد رفت

صفحه ۶

افزایش پیش‌بینی کمبود
تراز شکر جهانی

صفحه ۴

خطر نابودی خودکفایی در
تولید شکر و کالای دیگر

صفحه ۳

رشد تولید با کدام ابزار؛ بهره‌وری یا افزایش قیمت

ادامه از صفحه اول

انجمن صنفی کارخانه‌های قند و شکر ایران و اعضای آن در دهه‌های تازه سپری شده پرچمدار راستین و سختکوش خوداتکایی در تولید شکر بوده و هستند و از همه دانش و تجربه خود در این مسیر استفاده کرده‌اند.

متغیر اقتصادی بودن

درباره اینکه قیمت و ارزش و بهایی که باید برای رسیدن به خوداتکایی در تولید محصولاتی مثل شکر، برنج، ذرت و دانه‌های روغنی باید پرداخت شود تا این اتفاق برای کلیت جامعه ایرانی مفیدتر واقع شود بحث‌ها و مجادله‌های قابل اعتنایی از دیرباز تا امروز وجود داشته است. یکی از بحث‌های قدیمی و ریشه‌دار در این بستر، لحاظ کردن متغیر اقتصادی بودن خودکفایی است. به این معنی که اگر خودکفایی در تولید محصولات یاد شده به هدر دادن منابع ریالی و ارزی و سرمایه‌های ایران منجر شود و در مقابل به مصرف‌کنندگان نیز فایده‌ای نرسد، نباید با هر قیمتی دنبال این عنصر باشیم. اگر قرار باشد به طور مثال منابع آب و خاک و سرمایه‌های مالی شهروندان در اختیار یک گروه باشند و آنها نیز بی‌ملاحظه هزینه کنند معلوم است که حرف گروه یادشده منطقی است. البته باید توجه داشت که برای مقایسه کارشناسانه و عقلی و اقتصادی درباره خوداتکایی به همه جنبه‌ها نگاه کرد و به طور مثال به نرخ تورم دو کشور مورد مقایسه، سیاست‌های بایثبات در تجارت خارجی، نرخ تبدیل ارزهای معتبر در بازار داخلی کشورها و اینکه آیا این نرخ از طرف دولت با هدف سیاسی و اجتماعی سرکوب می‌شود یا نه و رفتار دولت‌ها درباره قیمت‌گذاری آزاد یا دستوری... توجه کرد. در صورت لحاظ کردن این متغیرها در مقایسه‌های کارشناسی می‌توان تأیید کرد که اگر خودکفایی به قیمت از دست دادن آینده و هدر دادن بلندمدت منابع است باید در اجزای این عنصر بسیار بااهمیت و روش‌ها و راهبردهای آن تجدیدنظر کرد.

راه رفته شده

مدیران ارشد وزارت جهاد کشاورزی در دولت‌های یازدهم و دوازدهم برخلاف مدیران دولت‌های قبلی باور کارشناسی و اعتقاد سیاسی به توانایی کشور در تولید کالاهایی مثل شکر دارند. این مدیران در ۶ سال گذشته نشان دادند که پای این باور کارشناسی ایستاده و آن را اجرا می‌کنند حتی اگر با انتقادهای برخی واردکنندگان مواجه شوند. دولت دوازدهم نیز همانند دولت قبلی همه نیروی مادی و فکری خود را بر روی افزایش تولید شکر تارسیدن به مرز خودکفایی و حتی شاید عبور از آن متمرکز کرده است. تا قبل از برخی تحولات که بخشی از آن به اقلیم و آب و هوا برمی‌گردد و بخشی از آن نیز به دخالت‌های غیراقتصادی در تولید شکر مربوط است روند خودکفایی مناسب بود. ابزار اصلی دولت علاوه بر برخی فعالیت‌های غیراقتصادی برای رشد تولید شکر حمایت از خرید تضمینی و مهم‌تر از آن افزایش قیمت خرید تضمینی بود. این ابزار مهمی بوده و هست که می‌توان و باید از آن در اندازه‌های استاندارد و عرف و مسایل اقتصادی استفاده کرد و دولت نیز از این ابزار استفاده کرده است.

راه تنگ می‌شود

دولت دوازدهم به هر دلیل و با هر استدلالی می‌خواهد برای ادامه رشد تولید چغندر و شکر از همین ابزار باز هم استفاده کند و البته

واقعیت‌ها را نمی‌بیند. واقعیت این است که اقتصاد ایران در سطح کلان و به ویژه در سطح سیاست ارزی با تحولات خاص و معنادار مواجه شده است. این تحولات گونه‌ای است که هزینه تولید در صنعت و در کشاورزی افزایش داده و با توجه به نرخ‌های تورم در دو سال اخیر که از میانگین ۴ سال اول دولت آقای روحانی بسیار بالاتر است، قیمت تمام شده شکر را از مزرعه تا کارخانه افزایش داده و آن را در مقایسه با قیمت تمام شده واردات غیراقتصادی کرده است. این وضعیت تازه، راه را برای استفاده از ابزار قیمت تنگ و تاریک و محدود کرده و به نظر می‌رسد ادامه این راهبرد را ناممکن یا دست‌کم بسیار سخت خواهد کرد. با توجه به افزایش قیمت محصولات رقیب چغندر که به دلیل توسعه صادرات رخ داده است نمی‌توان امیدوار بود که دولت با این راهبرد ناهموار پیش برود و باید در جایی و در دورهای که حالا به نظر می‌رسد آن دوره فرا رسیده است استفاده از ابزارهای دیگر را در دستور کار قرار دهد.

یک محدودیت برای آینده

با توجه به تجربه همه دهه‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی و در بستر تغییر دولت‌ها و دگرگونی در راهبرد هر دولت نسبت به کشاورزی و با توجه به مجموعه وضعیت موجود این خطر وجود دارد که دولت بعدی راهبرد دولت دوازدهم برای رشد تولید شکر با استفاده افراطی از قیمت‌های بالاتر را نپذیرد. یادمان هست که در دولت‌های نهم و دهم موضوع مقایسه قیمت تمام شده شکر داخلی با شکر وارداتی در دستور کار قرار گرفت و با برخی مقایسه‌های البته غیر کارشناسی به شهروندان گفته شد که برخی می‌خواهند شکر گران‌تر از شکر بازار جهانی به دست مصرف‌کنندگان برسد. به نظر می‌رسد دولت محترم با توجه به این داستان و اینکه به هر حال عمر دولت دوازدهم تا بد نیست بهتر است راهبردهای دیگر رشد تولید شکر را در کانون توجه قرار دهند.

تجربه اروپا

کشورهای عضو اتحادیه اروپا از چند دهه پیش تا اوایل دهه ۲۰۰۰ برای تولید شکر و ایستادگی در برابر رقبای قدرتمند صادراتی خود و حفظ توانایی‌های تولید در داخل اتحادیه از راهبرد حمایت قیمتی از چغندرکاران استفاده می‌کردند. پرداخت یارانه‌های مستقیم و غیرمستقیم و انواع حمایت‌های قیمتی از تولید تا اوایل سال ۲۰۰۰

در دستور کار بود اما فشار رقبا و سازمان‌های جهانی تجارت، اتحادیه اروپا را ناگزیر به تغییر استراتژی کرد. دولت برای این کار یک دوره زمانی تعریف کرد و قیمت سال پایه استراتژی جدید را برای چغندر ۴۸ یورو برای هر تن تعیین کرد و به چغندرکاران یادآور شد که این قیمت هر سال روند کاهنده را تجربه خواهد کرد. در مقابل اما دولت متعهد شد کمک‌های فنی و اقتصادی برای افزایش عملکرد در هکتار، تولید چغندر را افزایش دهد. آمارهای در دسترس نشان می‌دهد در حال حاضر قیمت هر تن چغندر در کشورهای عضو اتحادیه اروپا به طور میانگین ۲۶ یورو است اما در مقابل هر کشاورز چغندرکار به طور متوسط ۸۵ تن چغندر از هر هکتار زمین به دست می‌آورد. تفاوت رشد تولید و کاهش قیمت‌ها به گونه‌ای است که کشاورزان اکنون درآمدشان بیشتر از شروع طرح راهبردی اتحادیه اروپا شده است. راهبرد بهره‌وری از آب، خاک و سرمایه انسانی کاری است که اروپا انجام داده و ایران نیز باید این مسیر را تعقیب کند. واقعیت این است که راهبرد افزایش هر ساله قیمت خرید چغندر که در سال‌های پیش جواب داد حالا و در وضعیتی که نرخ ارزها نیز به سوی آزادی شدن پیش می‌روند ناممکن به نظر می‌رسد. باید دولت محترم ابزار تازه و کارآمد افزایش بهره‌وری با هدف افزایش درآمد چغندرکاران را در دستور تازه قرار دهد و این یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر است. نمی‌توان و نباید به هر دلیل و برای هر استفاده سیاسی - اقتصادی راه رفته شده پیشین که به نظر می‌رسد به بن‌بست می‌رسد را ادامه داد. شجاعت این است که در دوره فعلی راهبرد کارآمدتر «بهره‌وری بیشتر» را در دستور کار قرار دهیم. افزایش بی‌رویه قیمت بدون نگاه به افزایش بهره‌وری در هکتار موجب بالا رفتن قیمت تمام شده شکر، ورشکستگی و تعطیل شدن کارخانه‌های قند و نهایتاً حذف قه‌ری و اجباری کشت چغندر از گردونه کشت کشور و به تبع آن حذف کشاورزان از این کشت استراتژیک خواهد شد. به یاد داشته باشیم که اگر در سال ۱۴۰۰ دولتی با اندیشه‌های دولت‌های نهم و دهم بر سر کار بیاید و نگاهش فقط به قیمت کم شکر وارداتی باشد، این قیمت تمام‌شده بالای شکر می‌تواند تیر خلاصی بر تولید شکر و عمر ۱۲۴ ساله صنعت قند در کشور باشد.

عمل نکردن به توصیه کارشناسی و روی دست ماندن گوجه‌فرنگی

این روش کند و آهسته موجب شد که روند تولید کالاهای جانشین به جای چغندر قند اتفاق بیفتد و داستان تلخ تولید سبب‌زمینی در سال ۱۳۸۸ تکرار شود. خواسته‌ها و انتظارات مدیران کارخانه‌های قند از دولت که قیمت تضمینی چغندر قند باید در سال زراعی ۹۸-۱۳۹۷ به دلایل گوناگون بالاتر از رقم اعلام شده باشد متأسفانه راه به جایی نبرد و اکنون آقای حجتی وزیر محترم جهاد کشاورزی با بیان اینکه تغییرات نرخ ارز، نظام کشت در کشور را تحت تأثیر قرار داده، گفت: این تغییر در کشت محصولات مثل چغندر قند تأثیر منفی داشته و

چغندر از سوی دولت در کدام نقطه می‌ایستد تولید گوجه‌فرنگی و سایر محصولات را در دستور کار قرار دادند. سازمان برنامه و بودجه به مثابه نهادی که باید درباره قیمت تضمینی چغندر و سایر محصولات کشاورزی تصمیم بگیرد و سردرگم بود و بدون اینکه اعلام کند دنبال چه هدفی است در تصمیم‌گیری درنگ می‌کرد. دیوان سالاری شدید در نهاد یاد شده منجر به بی‌تصمیمی شده بود و در حالی که هشدارهای پی‌درپی درباره اعلام قیمت‌ها داده می‌شد، این را نادیده می‌گرفت.

آزمایش پارسل که از راه رسید انجمن صنفی کارخانه‌های قند و شکر ایران با توجه به تجربه چندین دهه فعالیت کارشناسی در صنعت قند به دولت هشدار داد روند جانشین شدن تولید محصولاتی مثل گوجه‌فرنگی به جای چغندر قند به مرحله حاد رسیده است.

آن روزها این توصیه دلسوزانه و کارشناسانه انجمن صنفی کارخانه‌های قند متأسفانه به دلایل گوناگون نادیده گرفته شد و کشاورزان چغندرکار ایرانی به دلیل اینکه نمی‌دانستند قیمت خرید

خطر نابودی خودکفایی در تولید شکر و ۲ کالای دیگر

معاون وزیر جهاد کشاورزی در امور زراعت گفت: مداخله دولت در قیمت‌گذاری کالاهایی مانند شکر، گندم و دانه‌های روغنی که بر روی تعیین قیمت آنها حساسیت وجود دارد، آینده تولید آنها را به خطر انداخته است.

عباس کشاورز معاون وزیر جهاد کشاورزی در امور زراعت در هفتمین گردهمایی سراسری کشت محصولات کشاورزی اظهار کرد: در سال زراعی ۹۸ - ۹۷ سه اتفاق جدید در بخش کشاورزی افتاد؛ سیل و افزایش نزولات جوی در ۲۰ سال گذشته بی‌سابقه بوده است اما این امر باعث شد که ما بخش زیادی از گندم خود و بخشی از کلزا را در مناطق مختلف کشور از دست دهیم.

وی افزود: پدیده دومی که بخش کشاورزی با آن مواجه بود افزایش شدت و تراکم هجوم ملخ در کشور بود که در گذشته چنین حجمی را شاهد نبودیم اما دوستان ما در خارج از وزارتخانه همکاری کافی با ما در این ارتباط نداشتند. معاون وزیر جهاد کشاورزی در امور زراعت ادامه داد: اتفاق سومی نیز در بخش زراعت و کشاورزی رخ داد افزایش نرخ ارز به سمت واقعی شدن بود که این موضوع بر کثرت زیادی را برای بخش کشاورزی کشور ایجاد کرد. کشاورز گفت: افزایش نرخ ارز روی نظام تولید کشور به ویژه در بخش کالاهای صادراتی تأثیر بسیاری گذاشت همچنین کالاهای بینابینی نیز از این امر سود بردند اما کالاهایی که دولت به هر دلیلی نسبت به قیمت آنها حساسیت دارد و در تعیین قیمت آنها مداخله و کنترل می‌کند مانند شکر، گندم و دانه‌های روغنی برای آینده تولید آنها نگرانی ایجاد کرد. وی افزود: تولید ما تحت‌الشعاع افزایش نرخ ارز است اما باید توجه کنیم در بخش‌هایی که قیمت کنترل می‌شود نیز تولید تحت‌الشعاع قرار گرفته است و لازم است که بیشتر توجه داشته باشیم زیرا کاهش تولید یک باره آنها به نفع کشور نیست. این مقام مسوول ادامه داد: در سال‌های گذشته توفیقاتی در ارتباط با این محصولات به دست آوردیم اما به هم خوردن تولید آنها اکنون به نفع کشور نیست در سال جاری با وجود بارندگی‌های مناسب نتوانسته‌ایم به اندازه کافی چغندر بکاریم.

تحریم‌ها بهترین فرصت است

معاون وزیر جهاد کشاورزی گفت: سال زراعی جاری سالی بسیار مستعد از لحاظ بارندگی برای کشاورزان است و تنها درجه حرارت کمی نگران‌کننده است که آن نیز قابل کنترل است.

کشاورز ادامه داد: بهار و اردیبهشت سال جاری خنک بود اما به یک باره از خرداد ماه شاهد گرم شدن هوا بودیم که برای کاهش تنش‌های گرمایی راه‌حل و فرمول وجود دارد و نباید منجر به خسارت شود. وی گفت: در استان خوزستان آسیب جدی به تولید گندم شد همچنین در کرمانشاه و ایلام نیز شاهد آبگرفتگی بودیم. کشاورز در بخش دیگری از صحبت‌های خود با بیان اینکه در جنوب کشور نیازمند کارخانه‌های قند جدیدی هستیم گفت: اینکه تصور کنید کشاورزان خوزستان و ایلام می‌توانند چغندر قند تولید شده خود را با این هزینه‌های حمل‌بالاتا به کارخانه‌های اصفهان منتقل کنند اشتباه است و باید

کشاورزان به جای آن، گوجه‌فرنگی و هندوانه کاشتند. وی با بیان اینکه تغییرات نرخ ارز، نظام کشت در کشور را تحت تأثیر قرار داده است، خاطرنشان کرد: این تغییر موجب رونق صنعت چای و ابریشم شده؛ اما در برخی محصولات مانند چغندر قند اثر منفی داشته زیرا بعضی از کشاورزان به جای رعایت برنامه کشت این محصول که در کاهش وابستگی کشور به شکر نقش دارد، محصولات دیگر همچون گوجه‌فرنگی و هندوانه کشت کرده‌اند که نتیجه آن موجب افزایش تولید این محصولات و پس‌زدگی بازار شده است.

علاوه بر حجتی به عنوان بالاترین مقام اجرایی در بخش تولید محصولات کشاورزی برخی از مسئولان دیگر نیز گفته‌اند

تولید گندم را فراموش نکرده‌اند. وی با بیان اینکه در ایران برخی به دنبال واردات گندم هستند، گفت: این تفکر اشتباهی است ما باید بدانیم که امنیت غذایی در کشور ما چقدر می‌آرد و هزینه آن را بپردازیم و البته در کنار امنیت غذایی، امنیت آبی و امنیت سیاسی را باید دنبال کنیم. کشاورز با بیان اینکه کشاورزی در کشور ما مظلوم واقع شده و فضایی برای شنیدن صدای آنها وجود ندارد، گفت: چرا دولت اگر می‌خواهد نان ارزان به مردم بدهد هزینه آن را کشاورزان باید بپردازند؟ دولت سال‌هاست نان یارانه‌ای به مردم می‌دهد اما هزینه آن از جیب کشاورزان پرداخت می‌شود. معاون وزیر جهاد کشاورزی در ادامه به سال‌ها تلاش دولت به پایین نگه داشتن نرخ ارز در کشور اشاره کرد و گفت: هزینه آن به بهای سرکوب شدن تولید تمام شده است. معاون وزیر جهاد کشاورزی همچنین به صورت تلویحی از عدم اجرای الگوی کشت در کشور که خود این معاونت متولی آن است گلایه کرد و گفت: ۸ محصول اساسی در کشور ما ۹۰ درصد میزان واردات این بخش را تشکیل می‌دهند در حالی که به جای این زمین‌ها در کشور صیفی و هندوانه کاشته می‌شود.

خودکفایی در تولید شکر

کشاورز در ادامه با بیان اینکه در صورتی که دولت حمایت کند کشور تا دو سال دیگر در تولید شکر خودکفا خواهد شد، گفت: مهم‌ترین مشکل بخش کشاورزی کمبود آب است و لطفاً کارشناسان بدون در نظر گرفتن منابع آبی موردنیاز کشاورزان تزیهای عجیب و غریب ندهند.

معاون امور زراعی وزارت جهاد کشاورزی با بیان اینکه برنامه خوداتکایی ۵۰ درصدی روغن طی مدت ۳ سال در وزارت جهاد کشاورزی اجرا می‌شود گفت: کشور در تأمین دانه‌های روغنی بیشترین وابستگی را دارد و در سال‌های گذشته ۹۰ درصد واردات این محصول وابسته بودیم. وی با بیان اینکه برنامه‌های افزایش تولید در کشور اجرایی می‌شود، گفت: امسال ۴۲۰ هزار تن کلزا در کشور تولید شده که این رقم در سال گذشته ۳۴۰ هزار تن بود و طبق برنامه‌ریزی قرار است تا سه سال آینده کشور ۵۰ درصد تأمین روغن را از داخل داشته باشد.

قیمت‌گذاری سبب شده الگوی کشت به محصولات دیگری تغییر کند و امسال کشت تغییر کند و امیدواریم این مسئله برطرف شود. به نظر می‌رسد در موقعیتی قرار داریم که نهاد دولت و زیرمجموعه‌های آن که حالا باز هم در بخش تولید و بازرگانی شکر اختیارات در دست ۳ وزارتخانه قرار خواهد گرفت بیش از پیش باید توصیه‌های کارشناسان و فعالان اقتصادی را در کانون توجه قرار دهند. نامه‌های ارسال شده از طرف انجمن کارخانه‌های قند و شکر درباره احتمال وقوع و تکرار داستان چغندر و سیب‌زمینی در سال ۱۳۸۸ نشان می‌دهد که تجربه و تخصص در میان مدیران کارخانه‌ها را نباید با هر ترفندی نادیده گرفت.

کارخانه‌های جدیدی در خوزستان ایجاد شود. وی افزود: تا تحقق این امر از دولت خواسته شده به حمل و نقل این محصول یارانه داده شود اما به‌طور قطع نیازمند احداث کارخانه‌های جدید در کشور هستیم. وی گفت: سه کارخانه قند فسا، مرودشت و تربت طلب کشاورزان بابت خرید چغندر قند را نمی‌دهند که لازم است این مشکل هر چه زودتر برطرف شود. کشاورزان در این زمینه شکایت‌هایی را از کارخانه‌های یاد شده داشته‌اند. وی با بیان اینکه افزایش نرخ ارز باعث رونق تولید پنبه در کشورمان شده است گفت: در گذشته بذر پنبه نداشته‌ایم اما اکنون ارقام خوبی وارد مزارع شده است و کشاورزانی داریم که در هر هکتار ۵،۵ تا ۶ تن پنبه تولید می‌کنند. وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود با اشاره به لزوم واردات ماشین‌آلات کشاورزی مورد نیاز کشاورزان گفت: کشاورزانی که میزان برداشت آنها بالا است محصولاتشان حتماً باید با تراکتورهای خارجی برداشت شود اما اکنون به لحاظ ارزی دولت این اجازه را نمی‌دهد. همچنین برخی از ادوات باغبانی که در داخل تولید می‌شود دولت ارز مورد نیاز آن را برای واردات تأمین نمی‌کند. وی گفت: وزارت صمت بخشی برای رسیدگی به امور ماشین‌آلات کشاورزی ندارد اما باید توجه داشت که ادوات و ماشین‌آلات کشاورزی جزو نهاده‌های تولید به حساب می‌آیند و در شرایطی که حتی دولت با مشکلات ارزی مواجه است باید ارز این بخش تأمین شود.

نش ممانع رونق تولید در بخش کشاورزی

معاون وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به ۶ مانع تولید در بخش کشاورزی گفت: در صورتی که دولت حمایت کند طی دو سال آینده در تولید شکر خودکفا می‌شویم و در سه سال آینده حدود ۵۰ درصد روغن مورد نیاز از داخل تأمین خواهد شد. عباس کشاورز معاون امور زراعی وزارت جهاد کشاورزی با اشاره به ۶ مانع رونق تولید در بخش کشاورزی، گفت: متأسفانه در کشور ما از بخش کشاورزی حمایت خوبی نمی‌شود به‌طوری که در همه کشورها برای رسیدن به امنیت غذایی یارانه به بخش کشاورزی می‌دهند و هزینه آن را می‌پردازند و تمام تلاش دولت‌ها بر راضی نگه داشتن کشاورزان است و حداقل هیچ کدام از این دولت‌ها

امسال کشاورزان به جای محصول استراتژیک چغندر قند، به کشت محصولات صیفی از جمله گوجه فرنگی روی آورده‌اند که در حال حاضر میزان کشت گوجه فرنگی به قدری زیاد شده که روی دست تولیدکنندگان مانده و دولت مجبور به خرید توافقی این محصول شده است. در همین زمینه یزدان سیف، مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی ایران درباره کاهش تولید چغندر قند در کشور و آخرین وضعیت واردات شکر به کشور، اظهار داشت: قریب به ۷۰۰ تا ۷۵۰ هزار تن شکر از محل تولید چغندر قند و قریب به ۶۰۰ هزار تن از محل نیشکر در کشور تولید می‌شود. امسال یک میلیون و ۳۰۰ هزار تن شکر تولید داخل داریم. وی افزود:

افزایش پیش‌بینی کمبود تراز شکر جهانی

نشریه بین‌المللی شکر و شیرین‌کننده‌ها

ترجمه و تنظیم | شرکت توسعه نیشکر و منابع مالی معاونت طرح و برنامه |

قراردادهای آتی شکر خام بازار نیویورک در سررسید ماه ژوئیه، به واسطه عرضه فراوان و کساد تقاضا با کاهش قابل توجهی مواجه شد. با وجود چشم انداز تولید ضعیف تر در هند و برزیل، و باقی ماندن عرضه بیش از اندازه شکر در آینده، قرارداد آتی ماه جولای در ۲۶ ژوئیه به ۱۱/۹۸ سنت به ازای هر بوشل رسید که پایین‌ترین سطح قیمتی طی سه هفته منتهی به این تاریخ است. در همین تاریخ، قیمت قرارداد آتی شکر سفید در بازار لندن نیز به ۳۱۸/۹۰ دلار به ازای هر تن کاهش یافت که کف قیمتی طی چند هفته اخیر است.

جزئیات منتشر شده در خصوص قرارداد مبادله شکر خام با تاریخ انقضای ماه ژوئیه نشان داد که ۴۱۴۸۸ لات (معادل ۶۷۷،۱۰۷،۲ تن شکر در تاریخ انقضای قرارداد، تحویل داده خواهد شد که بزرگ‌ترین سطح تاکنون بوده است. همان‌طور که انتظار می‌رفت، برزیل با ۴۶۳،۲۸ لات (معادل ۹۸۰،۴۴۵،۱ تن)، مبدا اصلی و تایلند با ۸۱۱،۱۱ لات (۲۳،۶۰۰ تن) و گواتمالا با ۲۱۴،۱ لات (۶۷۴،۶۱ تن) مبادی بعدی بودند. معامله‌گران اعلام کردند که آلوین، اد اند اف من، سوکدن و لوئیس دریافوس، خریداران شکر خام قرارداد ماه ژوئیه بوده‌اند.

دو شرکت بین‌المللی «ویلمار و COFCO»، عرضه‌کنندگان شکر بودند. تجارت شکر خام تایلندی به این نگرانی اضافه شد که ممکن است تقاضای فیزیکی در آسیا ضعیف باشد زیرا معمولاً تایلندی‌ها قراردادهای آتی را با پریمیوم قابل توجهی دادوستد می‌کنند بنابراین بندرت اقدام به تحویل شکر # ۱۱ می‌کنند. نهایتاً و مهم‌تر از همه، اداره هواشناسی ایالتی هندوستان اعلام کرد که به علت تأخیر در بارندگی‌های موسمی، این کشور خشک‌ترین ماه ژوئن خود طی پنج سال گذشته را سپری کرده است. در مجموع، حجم بارندگی‌های موسمی کمتر از یک‌سوم حد متوسط آن بوده است، لیکن در برخی از ایالت‌ها از جمله اوتارپرادش، حجم بارندگی‌ها تا ۶۱ درصد پایین‌تر از حد متوسط بوده است. اگر میزان بارندگی‌ها طی دو تا سه هفته آینده بهبود نیابد هند ممکن است با یک بحران مواجه شود که مطالبات روستاییان و برداشت محصول را دچار مشکل می‌کند.

هند به یک فصل موسمی خوب در سال جاری نیاز دارد چرا که خشکسالی در سال ۲۰۱۸، محصولات کشاورزی این کشور را از بین برد، دام‌ها و احشام را تلف کرد، مخازن آب را خشکاند و باعث شد آب زهکش برای ساکنین شهری و برخی صنایع عرضه شود. بیشترین خسارت‌ها به ایالت‌های غربی ماهاراشترا و گجرات، همراه با تامیل نادو، کارناتاکا، آندرا پرادش و تلانگانا در جنوب و مدیای پرادش در مرکز هند وارد شد. سازمان هواشناسی هند (IMD)، میزان بارش‌ها را برای سال ۲۰۱۹ در حد متوسط پیش‌بینی نموده است در حالی که تنها پیش‌بینی‌کننده بخش خصوصی کشور (یعنی Skymnet)، متوسط بارندگی‌ها را کمتر از حد نرمال پیش‌بینی کرده است. بارندگی‌های موسمی برای تولید محصولات زراعی و رشد اقتصادی این کشور بسیار مهم هستند. حدود ۵۵ درصد از زمین‌های زراعی هند از طریق نزولات آسمانی آبیاری می‌شوند و کشاورزی بیش از ۱۵ درصد از مبلغ ۲/۵ تریلیون دلاری اقتصاد این کشور را به‌خود اختصاص داده است که از این بعد در رتبه سوم آسیا است. اقتصاد هند که در سه ماهه ژانویه تا مارس، کمترین میزان رشد خود طی بیش از چهار سال گذشته را تجربه کرد و در شرایطی نیست که یک ضربه بزرگ از فصل موسمی ضعیف دریافت کند. این گزارش، چشم انداز کلی بروز رسانی شده تراز شکر جهانی در سال ۲۰۱۹-۲۰ (اکتبر/سپتامبر) است. مطمئناً این پیش‌بینی، علی‌رغم مشخص شدن وضعیت برخی از کشورها، هنوز هم از عدم اطمینان نسبتاً بالایی برای اکثر کشورها برخوردار خواهد بود. آخرین بروز رسانی یونیکا در خصوص عملیات آسیاب نیشکر در منطقه جنوب مرکزی برزیل نشان می‌دهد که در این فصل تاکنون، میزان

تخصیص نیشکر برای تولید شکر اندکی پایین‌تر از نرخ سال قبل بوده است. از این‌رو، احتمال افزایش تولید شکر نسبتاً کم خواهد بود مگر اینکه روند تخصیص اینگونه نباشد.

شایان ذکر است که این مسئله سال‌های شکر ۱۹-۲۰۱۸ و ۲۰-۲۰۱۹ (اکتبر/سپتامبر) را تحت تأثیر قرار داده است. همچنین برخی از پیش‌بینی‌های اخیر توسط انجمن‌های صنایع شکر هند (مانند ISMA و NFCSF) حاکی از آن است که به دلیل تأثیر خشکسالی بر مزارع نیشکر در سال ۲۰۱۸، تولید شکر این کشور طی فصل ۲۰-۲۰۱۹ بسیار پایین‌تر از فصل جاری خواهد بود. با این حال، این کشور همچنان در فصل ۲۰-۲۰۱۹ نیز با یک مازاد کوچک تولید مواجه است که بیانگر سومین سال متوالی در این زمینه است. محصول چغندر قند اروپا تا به حال، رشد نسبتاً خوبی داشته است، با این وجود گرما و خشکی اخیر باعث شده است که نگرانی‌هایی نسبت به تکرار شرایط آب و هوایی وخیم سال گذشته در اذهان مطرح شود. لیکن هنوز زمان برای پیش‌بینی این قبیل افزایش‌ها خیلی زود است، با این حال روشن است که در حال حاضر، محصولات زراعی در برخی از کشورها، نیازمند بارندگی هستند. اگر این بارندگی‌ها به‌زودی محقق نشوند، در به‌روزرسانی بعدی شاهد بازنگری نزولی در چشم انداز تولید اروپا خواهیم بود. یادآور می‌شود که F.O. Licht، معادل شکر چغندرهایی که به محصول نهایی شکر کریستالی تبدیل نشده (مثلاً مقادیر استفاده شده برای تولید اتانول سوختی) را در برآوردهای تولید شکر خود به حساب نمی‌آورد. لذا این مسئله می‌تواند دلیلی برای اختلاف گزارشات این نشریه با آمارهای برخی از انجمن‌های شکر و ارقام رسمی اتحادیه اروپا باشد. به‌علاوه تمام آمارهای تولید برحسب ارزش خام ارائه شده‌اند و برای تبدیل به ارزش - سفید می‌توان از ضریب ۰/۹۲ استفاده نمود. هر بار که ما پیش‌بینی‌های جدید را منتشر می‌کنیم، به روشنی اشاره می‌نماییم که پیش‌بینی‌های ما از تولید جهانی شکر براساس سال تولید ملی است. ممکن است عنوان شود که این پیش‌بینی‌ها براساس سال زراعی هر کشور ارائه شده است در حالی که اطلاعات برای همه کشورها بر مبنای یک دوره زمانی یکسان (اکتبر/سپتامبر) می‌باشد. زیرا این مسئله، پیش‌شرط پیش‌بینی تغییر موجودی (یعنی مازاد/کسری) در طول یک سال است. علیرغم اینکه ممکن است بیان این مسئله برای خوانندگان متخصص خسته‌کننده باشد با این حال یادآوری آن ضروری است چرا که شواهد زیادی نشان می‌دهد که گاهی اوقات مبنای آمارها در زمان‌های مختلف تغییر می‌کند. در حال حاضر گزارشات حاکی از آن است که ممکن است تولید جهانی شکر در فصل ۲۰-۲۰۱۹ (اکتبر/سپتامبر)، از ۱۸۴/۴ میلیون تن به ۱۸۳/۱ میلیون تن کاهش یابد، لیکن مصرف آشکارا با ۱/۲ درصد افزایش، به رقم ۱۸۶/۹ میلیون تن خواهد رسید. این بدان معنی است که احتمالاً کسری مختصر ۱۱ میلیون تنی این فصل به رقم قابل توجه ۴/۲ میلیون تنی برای فصل ۲۰-۲۰۱۹ منتج شود. میزان کسری برای این فصل، حدود ۰/۹ بیشتر از پیش‌بینی قبلی ۲۹ ماه می‌است. این رقم در برگیرنده ۰/۵ میلیون تن مصارف پنهان (تفاوت بین صادرات و واردات جهانی) شکر سال ۲۰-۲۰۱۹ نیز می‌شود.

تولید جهانی شکر

به طور کلی، بیشترین کاهش تولید فصل ۲۰-۲۰۱۹ را در آسیا شاهد هستیم به‌طوری که انتظار می‌رود مقدار تولید در این منطقه از ۷۸ میلیون تن به ۷۱/۳ میلیون تن کاهش یابد که عمدتاً به دلیل کاهش مورد انتظار تولید در هند و تایلند می‌باشد. در مقابل، بروی کاغذ پیش‌بینی شده است که تولید آمریکای جنوبی در فصل ۲۰-۲۰۱۹ (اکتبر/سپتامبر) با ۴/۷ میلیون تن افزایش نسبت به قبل، به رقم ۴۰/۲ میلیون تن برسد؛ زیرا پتانسیل بهبود قیمت‌ها در اواخر امسال می‌تواند منجر به افزایش سهم شکر در ترکیب آسیاب‌های سال ۲۰۲۰ شود، که بیشترین میزان کاهش خود را در سال تراز شکر ۲۰-۲۰۱۹ (مارس و سپتامبر) داشته است. پیش‌بینی می‌شود تولید شکر در اروپا در محدوده ۳۰/۴ میلیون تن

آمریکای شمالی و مرکزی

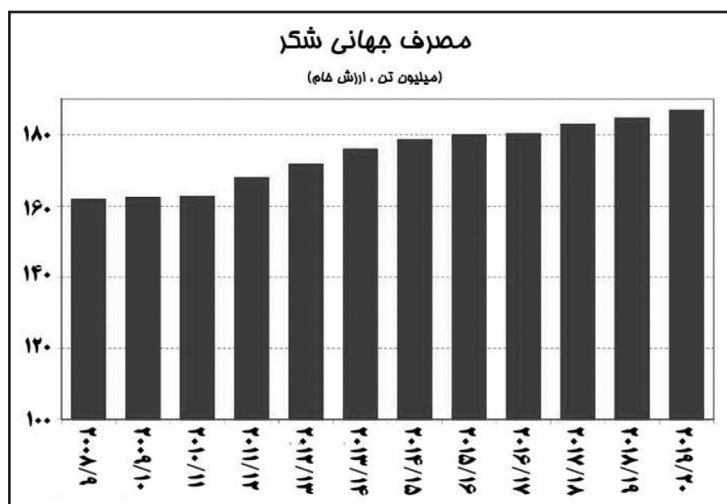
برآورد می شود که تولید شکر در آمریکای شمالی و مرکزی با اندکی افزایش، از ۲۳/۲ میلیون تن به ۲۳/۳ میلیون تن برسد. ایالات متحده، بزرگترین تولیدکنندگان شکر این منطقه بوده و مکزیک و گواتمالا بعد از آن قرار دارند. پیش بینی می شود تولید شکر ایالات متحده در فصل ۲۰۱۹-۲۰ حدود ۸/۱ میلیون تن این فصل به ۸/۳ میلیون تن برسد چرا که به نظر می رسد افزایش تولید شکر چغندری بتواند کاهش تولید شکر نیشکری را جبران کند. افزایش در تولید شکر چغندری بدلیل افزایش پیش بینی شده در سطح زیر کشت است، در حالی که انتظار می رود تولید شکر نیشکری پس از رسیدن به رکورد عملکردی طی چند سال گذشته در لوئیزیانا، با افت مختصری مواجه باشد. تولید در فلوریدا ممکن است تغییر اندکی نماید چرا که سطح زیر کشت نیشکر در این ایالت به سختی تغییر می کند. فرایند آسیاب نیشکر مکزیک فصل ۲۰۱۹-۲۰ با خاتمه فعالیت آخرین آسیاب این کشور در ۲۸ ژوئن به پایان رسید. تولید این فصل با ۰/۴ میلیون تن افزایش به ۶/۶ میلیون تن رسیده است که بالاترین میزان تولید پس از رکورد ۷/۳ میلیون تنی شش سال پیش است. این افزایش به دلیل سطح برداشت بیشتر و عملکرد بالاتر نیشکر به همراه عدم تغییر ضریب استخراج شکر است. در حال حاضر، تصور ما برای سال ۲۰۱۹-۲۰، کاهش مختصر تولید تا ۶/۴ میلیون تن می باشد. به نظر می رسد تولید شکر در گواتمالا به ۳/۲ میلیون تن افزایش یابد، زیرا انتظار می رود استفاده از واریته های اصلاح شده نیشکر به بهبود ضریب استحصال شکر کمک کند. تولید در فصل ۲۰۱۸-۱۹ به میزان قابل توجهی بالاتر از برآوردهای اولیه بود چرا که شرایط آب و هوایی خوب، منجر به عملکرد بهتر نیشکر شد. علاوه بر این، کارایی آسیاب نیز بهبود یافته بود. در واقع، تولید فصل جاری ممکن است حتی بالاتر از رکورد حاصل شده در سال ۲۰۱۴-۱۵ شود. ضمناً، معتقدیم که تولید شکر کوبا در سال ۲۰۱۹-۲۰ با اندکی افزایش، از ۱/۵ میلیون تن امسال به حدود ۱/۷ میلیون تن برسد. تولید شکر این کشور در سال ۲۰۱۷-۱۸ و پس از خسارت های شدید ناشی از طوفان ایرما به رقم فاجعه بار ۱/۱ میلیون تن رسیده بود.

آمریکای جنوبی

برآورد می شود تولید شکر آمریکای جنوبی در فصل ۲۰۱۹-۲۰ به ۴۰/۲ میلیون تن برسد که از ۳۵/۵ میلیون تن این فصل بیشتر است. تولید سال تراز ۲۰۱۹-۲۰ برزیل در منطقه جنوب مرکزی به دو بخش تقسیم می شود که شامل یک دوره در انتهای فصل برداشت ۲۰۱۹ (کل محصول تولیدی از اول اکتبر ۲۰۱۸ تا پایان فصل برداشت در این منطقه) و بخش دوم، از شروع برداشت ۲۰۲۰ (کل تولید اول سال ۲۰۱۹ تا ۳۰ سپتامبر) می باشد. بنابراین تولید سال تراز ۲۰۱۹-۲۰، وابستگی بسیار زیادی به تولید نیمه نخست دوره برداشت بومی ۲۰۲۰ دارد که در حال حاضر پیش بینی آن مشکل است. با توجه به اینکه قیمت های شکر بایستی تا زمان برداشت سال ۲۰۲۰ حرکت صعودی داشته باشند در پیش بینی ما فرض شده است که کل تولید شکر برزیل (در مناطق جنوب مرکزی و شمال و شمال شرقی)، از ۳۰/۴ میلیون تن (کمتر از ۳۳/۳ میلیون تن برآوردی قبل) مغفروض برای سال زراعی محلی ۲۰۱۹-۲۰ (آوریل/مارس) به ۳۴ میلیون تن در سال محلی ۲۰۲۰ بهبود یابد که ۱ میلیون تن کمتر از برآورد قبل است. از جمله فرضیه های اصلی این است که حجم نیشکر خرد شده منطقه جنوب مرکزی در سال ۲۰۱۹ به حدود ۵۸۵ میلیون تن برسد که تغییری نسبت به پیش بینی قبل نشان نمی دهد. اما بازبینی ما از سطح ATR بیانگر کاهش از ۱۳۸ کیلوگرم در هر تن دوره قبل به ۱۳۶ کیلوگرم است و در حال حاضر بعید به نظر می رسد که رقم ۳۵ درصدی تخصیص نیشکر به تولید شکر سال گذشته تغییر نماید، در برآورد قبلی این سهم را ۳۸ درصد پیش بینی کرده بودیم. در مجموع، این بدان معنی است که در حال حاضر انتظار داریم تولید شکر برزیل بدون تغییر نسبت به سال گذشته، در حد ۲۶/۵ میلیون تن باقی بماند که از پیش بینی ۲۹/۲ میلیون تن قبلی کمتر است.

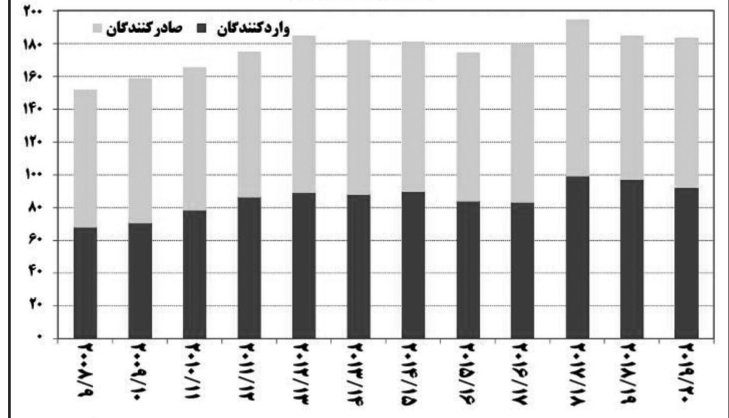
مصرف جهانی شکر

توزیع تولید برزیل در سال های تولید سال ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ مابین الگوهای تاریخی مبتنی بر سال های شکر اکتبر/سپتامبر، منجر به افزایش تولید شکر از ۲۸/۳ میلیون تن به ۳۲/۸ میلیون تن در سال ۲۰۱۹-۲۰ می شود. پیش بینی می شود تولید شکر کلمبیانیز در سال ۲۰۱۹-۲۰ با اندکی افزایش به حدود ۲/۴ میلیون تن برسد، در حالی که برآوردها برای تولید شکر آرژانتین در این سال، تقریباً مشابه سال قبل است.

تولید جهانی شکر

(میلیون تن، ارزش خام)

قبل، بدون تغییر باقی بماند زیرا افزایش تولید در اتحادیه اروپا می تواند کاهش تولید سایر نقاط این قاره را جبران نماید. تولید شکر در آفریقا از ۱۲/۵ میلیون تن به ۱۲/۹ میلیون تن افزایش یافته است، در حالیکه تولید شکر آمریکای شمالی و مرکزی با ۰/۱ میلیون تن رشد به ۲۲/۳ میلیون تن می رسد. تولید شکر فصل آینده اقیانوسیه ممکن است به ۵ میلیون تن برسد که عملاً تغییری نسبت به قبل ندارد.

اروپا

تولید شکر اروپا در فصل ۲۰۱۹-۲۰ به ۳۰/۴ میلیون تن می رسد که تغییری نسبت به قبل نشان نمی دهد زیرا به نظر می رسد افزایش تولید اتحادیه اروپا، کاهش تولید اوکراین را جبران نماید. تولید شکر در اتحادیه اروپا با ۳/۵ میلیون تن کاهش، در سال ۲۰۱۸-۱۹ به رقم ۱۷/۹ میلیون تن رسید چرا که خشکی و گرمای هوا، عملکرد محصول چغندر قند را در بسیاری از کشورهای این اتحادیه کاهش داد. در حال حاضر برای سال ۲۰۱۹-۲۰ انتظار داریم که میزان تولید به حدود ۱۸/۵ میلیون تن افزایش یابد. این برآورد، با وجود انتظار کاهش ۵/۶ درصدی سطح زیر کشت چغندر قند در سال ۲۰۱۹ می باشد که عمدتاً از قیمت های پایین چغندر قند ناشی شده است. با این حال، انتظار می رود که عملکرد چغندر قند از سطح بسیار پایین سال ۲۰۱۸ به سطح متوسط پنج ساله بهبود یابد که این رشد عملکردی، فوق العاده مناسب است. سطح زیر کشت چغندر قند روسیه در سال ۲۰۱۹ در حدود ۱۱۲۵ هکتار است و بدلیل سودآور بودن این محصول برای کشاورزان در سال ۲۰۱۸، رشد مختصری در سطح زیر کشت نسبت به سال قبل مشاهده می شود. بدلیل افت تولید چغندر قند، تولید شکر چغندری نیز در سال ۲۰۱۸-۱۹ به ۰/۵ میلیون تن کاهش به ۶/۵ میلیون تن رسید اما ضریب استحصال شکر در آن سال، به بالاترین سطح خود افزایش یافت. در حال حاضر، به جهت انتظار کاهش ضریب استحصال شکر به سطوح طبیعی، پیش بینی می شود تولید شکر چغندری در سال ۲۰۱۹-۲۰ با اندکی کاهش به حدود ۶/۴ میلیون تن برسد. لیکن، راه اندازی کارخانه بیشتر برای استحصال شکر از ملاس، به افزایش تولید کمک خواهد کرد. تحلیلگر روسی (IKAR) با یک پیش بینی بسیار خوش بینانه، معتقد است که تولید با ۵۰۰ هزار تن افزایش مواجه خواهد شد. از طرفی، این شرکت ۷ درصد کاهش سطح زیر کشت چغندر قند را در پایان ماه فوریه نیز پیش بینی کرده بود. کشاورزان اوکراینی به دلیل قیمت های پایین، سطح زیر کشت چغندر قند خود در سال ۲۰۱۹ را به ۲۲۱۰۰۰ هکتار رساندند که در حدود یک پنجم کمتر از سطح ۲۸۲۰۰۰ هکتاری سال گذشته است. از اینرو به نظر می رسد تولید شکر سال زراعی آینده با ۵۰۰ هزار تن کاهش به ۱/۴ میلیون تن برسد.

آفریقا

انتظار می رود تولید شکر آفریقا از ۱۲/۵ میلیون تن فصل ۲۰۱۸-۱۹ به ۱۲/۹ میلیون تن در فصل ۲۰۱۹-۲۰ افزایش یابد. این رشد عمدتاً بدلیل افزایش تولید شکر مصر (از ۲/۶ به ۲/۹ میلیون تن است چرا که این کشور، تولید شکر چغندری خود را افزایش داده است. به نظر می رسد به جهت تأثیر مثبت افزایش قیمت های نیشکر بر فعالیت کشاورزان مناطق شمالی مصر و بهبود عملکرد نیشکر در راستای دستیابی بهتر به کودهای شیمیایی، تولید شکر نیشکری این کشور نیز در سال ۲۰۱۹-۲۰ افزایش یابد. از طرفی، عملکرد نیشکر به واسطه تورم بالا و کاهش قابل توجهی ارزش پوند مصر بعد از شناور شدن آن در ماه نوامبر سال ۲۰۱۶ و مصرف کود و دیگر نهاده های کشاورزی، کاهش داشته است. تلاش دولت برای کاهش سطح زیر کشت به دلیل مصرف زیاد آب محصول با شکست مواجه شد چرا که قیمت حمایتی دولت از نیشکر، کشاورزان را به حفظ کشت نیشکر تشویق کرد. در حال حاضر پیش بینی می شود که تولید شکر در آفریقای جنوبی، به عنوان دومین تولید کننده بزرگ این قاره، نسبت به سال گذشته تغییری نداشته باشد. تولید نیشکر فصل گذشته در حدود ۱۹ میلیون تن بود و تخمین زده می شود که این رقم در فصل برداشت ۲۰۱۹ با حدود نیم تن رشد همراه باشد و دلیل آن، افزایش اندک سطح زیر کشت و افزایش بیشتر عملکرد نیشکر است. در این مرحله، موقتاً عملکرد نیشکر تولیدی سال آینده را در همان سطح قبل در نظر گرفتیم. تولید شکر در سوازیلند بواسطه بارندگی های خوب (و پس از کاهش شدید ناشی از خشکسالی سال ۲۰۱۶-۱۷)، به میزان قابل ملاحظه ای بهبود یافت و در سال ۲۰۱۸-۱۹ به رقم ۰/۸ میلیون تن رسیده است. با توجه به اینکه این افزایش عمدتاً به دلیل بهبود عملکرد نیشکر بود، به نظر می رسد افزایش بیشتر به واسطه توسعه سطح زیر کشت پیش رو باشد. مورد اخیر با توجه به سدهای جدید تسهیل شده است زیرا کل مزارع نیشکر این کشور به صورت آبی آبیاری می شوند.

دستآورد خودکفایی شکر بر باد رفت

تحریم‌های ظالمانه در تولید محصولات استراتژیک به دنبال پایداری بودند، اما نقص قانون خرید تضمینی موجب شد تا این امر مهم محقق نشود، در حالیکه با اعمال حمایت از کشاورزان امکان به حداقل رساندن خسارت‌ها وجود دارد.

به گفته او، علی‌رغم آنکه در تولید شکر تا مرز خودکفایی پیش رفته بودیم، اما امسال با وجود بارندگی‌های خوب نتوانستیم چغندر بکاریم که این بحث باید آسیب‌شناسی شود چرا که به نفع کشور نیست. ملک‌زاده با انتقاد از این مسئله که همه ساله مسئولان سازمان برنامه و بودجه کشور و شورای اقتصاد نسبت به نرخ پیشنهادی وزارت جهاد کشاورزی بی‌اعتنا هستند، بیان کرد: با وجود تولید بیش از ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تن شکر در سال ۹۶، اما سیاست‌گذاری نادرست دولت در قیمت‌گذاری موجب شد تولید شکر سال گذشته ۵۰ تا ۶۰ درصد کاهش یابد، از آن جا که حمایت کافی از کشاورزان صورت نگرفت و به عبارت دیگر سرخوردگی ایجاد شد، از این رو کشاورزان به سراغ کشت دیگر محصولات رفتند که این امر الگوی کشت را بر هم زد. رئیس نظام صنفی کشاورزی و منابع طبیعی با بیان اینکه در شرایط فعلی تحریم واردات شکر با مشکلات متعددی رو به روست، افزود: علی‌رغم افزایش هزینه‌های تولید، قیمت خرید تضمینی چغندر قند بسیار پایین بود که همین امر موجب شد تنها کشاورزان به سراغ کشت محصولات صیفی روند که این امر علاوه بر ایجاد خسارت به منابع آبی، نابودی خودکفایی محصولات استراتژیک و وابستگی شدید به کشورهای بیگانه را در بر دارد، ضمن آنکه با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و شعار سال در تناقض است. به گفته او، اگرچه بسیاری از افراد در بدنه دولت بر احیای مجدد وزارت بازرگانی اصرار می‌ورزیدند، اما نتیجه این امر موجب شد تا علی‌رغم فشارهای تحریم، دستمان به سوی کشورهای بیگانه در تأمین محصولات استراتژیک همچون شکر دراز شود که این امر به صلاح کشور و ۵ میلیون بهره‌بردار بخش کشاورزی نیست.

قیمت‌گذاری نادرست محصولات استراتژیک

علی‌خان محمدی مدیر عامل مجمع ملی نخبگان کشاورزی، از کاهش ۶۰ درصدی کشت چغندر قند خبر داد و گفت: تأخیر در اعلام قیمت تضمینی و نبود حمایت لازم از کشاورزان در برابر افزایش قیمت نهاده‌های تولید موجب شد کشت چغندر قند افت چشمگیری داشته باشد. او افزود: اگر چه در خصوص قیمت‌گذاری نادرست چغندر قند به مسئولان امر هشدارهای لازم داده شد، اما بی‌توجهی آن‌ها به این موضوع کار را به جایی رساند که محصولات دیگر جایگزین محصولات استراتژیکی همچون شکر شد که این امر علاوه بر باز شدن دروازه‌های کشور به روی واردات، ضربه مهلکی به منابع آبی کشور وارد می‌کند. خان‌محمدی با اشاره به اینکه خودکفایی شکر در ورطه نابودی قرار گرفت، بیان کرد: با توجه به نیاز ۲ میلیون و ۲۰۰ تا ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تنی شکر در کشور، به گفته مسئولان وزارت جهاد کشاورزی در سال ۹۶ حدود ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تن شکر در کشور تولید شد که در این بخش به مرز خودکفایی رسیدیم که سیاست‌گذاری نادرست مسئولان در سال گذشته منجر به افت ۵۰ تا ۶۰ درصدی تولید شد.

با وجود بارندگی‌های مناسب امسال، کشت چغندر قند بیش از ۶۰ درصد کاهش یافته که علت این امر را باید در قیمت‌گذاری نادرست محصول و مداخلات دولت در سال‌های قبل جست‌وجو کرد؛ چرا که بنابر اظهارات عباس کشاورز معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی در هفتمین همایش کشت پاییزه، مداخلات دولت توفیقات ما را در زمینه برخی محصولات از جمله شکر، گندم و دانه‌های روغنی تحت‌الشعاع قرار داده و نگرانی‌هایی در این زمینه ایجاد کرده است. اگرچه تا مرز خودکفایی تولید شکر پیش رفتیم، اما اتخاذ سیاست نادرست مسئولان و نقض قانون خرید تضمینی ضربه مهلکی به این محصول استراتژیک وارد کرد و کار را به جایی رساند که طبق اذعان یزدان سیف معاون وزیر جهاد کشاورزی امسال از مجموع تولید چغندر قند و نیشکر تنها رقمی حدود یک میلیون و ۳۰۰ هزار تن شکر در داخل تولید می‌شود چرا که قیمت‌گذاری نادرست موجب شده الگوی کشت به سمت کشت دیگر محصولات تغییر کند که امیدواریم این مسئله برطرف شود تا در شرایط فعلی تحریم و مشکلات ارزی مجبور نباشیم مابقی نیاز خود تا مرز حداقل ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تن را از کشورهای بیگانه وارد کنیم.

بسیاری از مسئولان وزارت جهاد کشاورزی، شورای اقتصاد و سازمان برنامه و بودجه کشور را مقصر اصلی این اتفاقات می‌دانند و معتقدند تأخیر در اعلام قیمت تضمینی و به عبارت دیگر دور زدن قانون و نبود سنخیت هزینه‌های تولید با درآمد کشاورزان موجب شد تا آن‌ها به سمت و سوی دیگر محصولات سوق داده شوند که این امر دستاوردی جز بر باد رفتن خودکفایی محصولات استراتژیک، ضربه به منافع ملی و زیان مهلک کشاورزان نخواهد داشت. هر چند دست‌های پشت پرده به دنبال این موضوع بودند تا بتوانند سودهای باد آورده‌ای را از طریق واردات به هر قیمتی نصیب خود کنند و به همین خاطر از سال‌ها پیش احیای مجدد وزارت بازرگانی را تنها راهکار تنظیم بازار محصولات کشاورزی می‌دانستند. حال به سراغ مسئولان ذیربط می‌رویم تا از آخرین دلایل کاهش سطح زیر کشت چغندر قند و تیر خلاص به خودکفایی شکر و بی‌توجهی مسئولان به امر تنظیم بازار از حوزه تولید داخل با خبر شویم:

مسئولان سازمان برنامه و بودجه و شورای اقتصاد مقصر اصلی بر باد رفتن خودکفایی شکر

محمد شفیق ملک‌زاده رئیس نظام صنفی کشاورزی و منابع طبیعی، درباره علل کاهش سطح زیر کشت چغندر قند و تیر خلاص به خودکفایی شکر، اظهار کرد: مسئولان سازمان برنامه و بودجه کشور و شورای اقتصاد مقصران اصلی این اتفاق هستند چرا که بدعهدی مسئولان دولتی در قیمت‌گذاری و بی‌توجهی به قانون خرید تضمینی منجر به کاهش سطح زیر کشت چغندر قند و تولید شکر شده است.

او افزود: علی‌رغم آنکه بعد از گذشت سال‌ها نتوانستیم در سال ۹۶ بیش از ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تن شکر تولید کنیم، اما سیاست‌گذاری نادرست مسئولان دولتی در نرخ‌گذاری و اعلام نرخ در زمان مقرر موجب شد کشاورزان از کشت این محصول استراتژیک خودداری کنند. هر چند ما در سال گذشته هشدارهای لازم را در این زمینه داده بودیم که خودکفایی و خوداتکایی محصولاتی همچون کلزا، گندم و شکر در معرض خطر است.

ملک‌زاده با اشاره به اینکه بی‌تدبیری دولت در اجرای قانون خرید تضمینی و عدم حمایت از کشاورزان خودکفایی شکر را در معرض خطر قرار داد، بیان کرد: شعارهای مسئولان با عمل یکسان نیست و تنها روی کاغذ برنامه‌های خوبی در خصوص حمایت از کشاورزان دارند که متأسفانه هیچ‌یک از آنها عملیاتی نمی‌شود و همین موضوع کار را به جایی رسانده که پایداری تولید شکر با کاهش سطح زیر کشت از بین رود و در شرایط فعلی تحریم برای تأمین نیاز کشور دستمان به سوی کشورهای بیگانه دراز باشد. رئیس نظام صنفی کشاورزی و منابع طبیعی ادامه داد: اگرچه کشاورزان در برابر اعمال

اعلام قیمت جدید چغندر در نامه حجتی به نوبخت

وزیر جهاد کشاورزی با ارسال نامه‌ای به معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور قیمت پیشنهادی خرید تضمینی گندم و سایر محصولات زراعی را برای سال زراعی ۹۹-۹۸ را اعلام کرد. محمود حجتی وزیر جهاد کشاورزی با ارسال نامه‌ای به محمدباقر نوبخت معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور نرخ پیشنهادی خرید محصولات کشاورزی برای سال زراعی ۹۹-۹۸ را اعلام کرد.

وزارت جهاد کشاورزی نرخ پیشنهادی هر کیلوگرم گندم معمولی را ۲۲۹۵ تومان و گندم دوروم را ۲۳۸۹ تومان اعلام کرد که در مقایسه با سال قبل ۳۵ درصد رشد یافته است؛ نرخ خرید تضمینی گندم معمولی در سال گذشته ۱۷۰۰ تومان و گندم دوروم ۱۷۷۰ تومان بود.

قیمت پیشنهادی هر کیلوگرم جو نیز در سال زراعی جاری ۴۹ درصد رشد داشته و از ۱۱۶۳ تومان به ۱۷۳۳ تومان رسیده است. نرخ پیشنهادی چغندر قند بهاره و پاییزه به ترتیب ۵۰۲ تومان و ۴۹۱ تومان اعلام شد که در مقایسه با سال گذشته ۳۴ و ۳۵ درصد رشد داشته است. در این نامه همچنین آمده است که به ازای هر کیلوگرم چغندر قند بهاره ۵۰ تومان و چغندر پاییزه ۱۰۰ تومان به مبلغ خرید تضمینی اضافه می‌شود.

مبنای عیار قند چغندر بهاره ۱۶ درصد و چغندر پاییزه ۱۵ درصد اعلام شده است. همچنین اعلام شده است که به ازای هر تن چغندر قند بهاره دو کیلوگرم قند با نرخ ۷۵۰ و ۲۰ کیلوگرم تفاله خشک ۱۲۰ تومان و به ازای هر تن چغندر قند پاییزه دو کیلوگرم قند یا شکر با نرخ ۶۵۰ تومان و ۲۰ کیلوگرم تفاله خشک با به نرخ ۱۰۰ تومان به‌عنوان جایزه تحویل شود.

بنابراین گزارش این نرخ‌ها توسط شورای اقتصادی نیز مورد بررسی قرار می‌گیرد و نرخ نهایی را اعلام می‌کند. نرخ پایین خرید تضمینی گندم و چغندر قند در سال زراعی گذشته باعث شد که کشاورزان از کاشت و تحویل محصول خود به دولت خودداری کنند و میزان خرید تضمینی کمتر از برآوردها بود.

واقعیت‌های امروز ایران

ادامه از صفحه اول

واقعیت سیاست خارجی ایران که خارج از خواست و اراده نهاد دولت (به معنای قوه مجریه) تعیین می‌شد این است که سر سازش و سازگاری با خواست و اراده آمریکا به عنوان قدرت اول جهان ندارد. طراحان و استراتژیست‌های سیاست خارجی باور دارند که میزان دشمنی و خصومت آمریکا با ایران به ویژه در نبرد اقتصادی به اوج رسیده است و پایداری و مقاومت در برابر آمریکا جواب داده و این تهدیدها و تحریم‌ها به زودی کم‌اثرتر خواهد شد. این اندیشه برتر در مناسبات ایران و آمریکا باور دارد که ترامپ در دور دوم مبارزه انتخاباتی نمی‌تواند برنده شود و مدیریت سیاسی آمریکا از ۲۰۲۰ به سمت انعطاف با ایران حرکت خواهد کرد. صنعتگران ایرانی باید توجه داشته باشند که سازوکار فعالیت‌های خود را با ضرب‌آهنگ این راهبرد باید کوک کنند. یعنی واقعیت این است که در صورت ادامه شرایط فعلی دست‌کم تا چند ماه آینده - اگر اتفاق خارق عادت نیفتد - سخت‌گیری و تحریم آمریکا بیشتر شده و ایران به رغم وعده‌های اروپا و تمایلات غیرعملی چین و روسیه در گرداب پیامدهای تحریم باقی می‌ماند. صنعتگران ایرانی باید این واقعیت را بپذیرند و همه نگاه خود را به سیاست خارجی و تحولات آن معطوف کنند. همه کسانی که با اقتصاد ایران زندگی کرده و بالا و پایین آن را می‌شناسند نیک می‌دانند که گره اصلی فعالیت‌های اقتصادی ایران سیاست خارجی است و تا این گره بزرگ باز نشود بقیه مسایل توانایی عبور دادن اقتصاد ایران از گرفتاری بزرگ امروز را ندارند.

سیاست‌های اقتصاد کلان

واقعیت این است که در سایه سیاست خارجی موجود و در پرتو سیاست داخلی غیرمنسجم و مبتنی بر منافع حزبی و جناحی موجود و به دلیل تشدید تحریم‌ها و پیامدهای انکارناپذیر آن سیاست‌های اقتصاد کلان در ایران، از ناسازگاری درونی رنج می‌برد.

سیاست‌های اقتصاد کلان ایران که به نظر می‌رسد از سوی رئیس‌جمهور بر کابینه تحمیل شود بیش از هر چیز از سیاست داخلی تأثیر پذیر است. آقای رئیس‌جمهور در ذیل سیاست نظام جمهوری اسلامی ایران تلاش می‌کند شهروندان را به هر شکل و با هر اقدام و تصمیم کوتاه‌مدت در بدترین وضعیت معیشتی قرار ندهد. این راهبرد کلان دولت است که سیاست‌های پولی و ارزی، سیاست تجاری، سیاست صنعتی و بازارها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. سیاست اصلی این است که نرخ ارزهای معتبر در شرایط تثبیت قرار گیرد تا از مسیر تثبیت نرخ ارزهای معتبر بتوان مهار تورم را در کنترل دولت نگه داشت. دولت و بانک مرکزی به شکل افراطی بر این تصور پای فشاری می‌کنند که تثبیت نرخ دلار در یک محدوده خاص و در کرویدور هردلار برابر ۱۱ تا ۱۳ هزار تومان باید اساس سیاست اقتصاد کلان باشد و سایر سیاست‌ها بر اساس این سیاست اصلی و محوری تنظیم شود. به این ترتیب است که به طور مثال سیاست‌های تجاری ایران تحت تأثیر سیاست تثبیت نرخ ارز قرار می‌گیرد و در یک مقطع از زمان ثبت سفارش واردات در تنگنا قرار می‌گیرد تا تقاضا برای دلار کاهش یابد. بر اساس همین سیاست تثبیت نرخ ارز است که سیاست صادراتی ایران زیر فشار قرار می‌گیرد و صادرکنندگان را وادار می‌کنند که ارز حاصل از صادرات خود را با قیمت‌های پایین به دولت بفروشند تا دولت با عرضه آنها به بازار بر تقاضای موجود جواب دهد و تثبیت نرخ دلار در همان محدوده گفته شده ممکن شود. سیاست‌های اقتصاد کلان ایران در آینده کوتاه‌مدت و با توجه به مسایل سیاست خارجی و سیاست داخلی همین خواهد بود که بوده و هم‌اکنون واقعیت عینی و غیرقابل انکار ایران است. صنعتگران ایرانی باید این را

هزینه‌های غیرقابل اجتناب و هزینه‌های اجتناب‌پذیر. دولت دو فصل «جبران خدمت کارکنان» و «رفاه اجتماعی» را به عنوان هزینه‌های غیرقابل اجتناب انتخاب کرد تا هیچ کاهشی در آنها به وجود نیاید، اما سایر فصول هزینه‌ای شامل «استفاده از کالاهای و خدمات»، «هزینه‌های اموال و دارایی»، «یارانه»، «کمک‌های بلاعوض» و «سایر هزینه‌ها» مجموعاً به میزان ۴۲ هزار میلیارد تومان منقبض شدند که به نظر، بیشترین انقباض در استفاده از کالا و خدمات و سایر هزینه‌ها بوده است.

ارقام قانون بودجه نشان می‌دهد سهم «استفاده از کالاهای و خدمات در فصل هزینه‌ها با رقمی معادل ۲۳۳۷۵ میلیارد تومان بالاتر از رقم»، «جبران خدمت کارکنان» و کمتر از سهم «رفاه اجتماعی» کارکنان است. آیا دولت می‌داند با کاهش هزینه‌های این سرفصل از بودجه فعالیت چه کسانی در کدام بخش‌ها را که برای فروش به دولت فعالیت می‌کردند را تعطیل خواهد کرد؟ آیا دولت می‌تواند و یا می‌خواهد نشان دهد «سایر هزینه‌ها» که نزدیک به ۶۰ درصد سهم حقوق و مزد کارکنان دولت است را کاهش دهد. بدیهی است که در آینده ای نه‌چندان دور باید شاهد اعتراض سازمان‌ها و نهادها و اشخاص باشیم که شغل و کارشان به دلیل انقباض بودجه با تهدید تعطیل یا تعدیل مواجه می‌شوند. از سوی دیگر در بخش درآمد نیز آیا در شرایط امروز اقتصاد ایران کسی از بخش خصوصی حاضر است اموال و دارایی‌های دولت را که قرار است ۱۰ هزار میلیارد تومان درآمد تازه ایجاد کند را خریداری کند؟ اقتصاد ایران که به دلیل تحریم‌ها در شرایط دشوار قرار گرفته است از سوی رؤسای سه قوه به صورت اجبار کوچک شد تا روزگار سخت امروز را سپری کند.

قدرت خرید مردم

یک واقعیت غیرقابل انکار برای تولید صنعتی ایران مواجهه با قدرت خرید شهروندان است. تولید صنعتی ایران به دلایل گوناگون جز در بخش پتروشیمی و جز تولید فولاد (که باید درباره آنها نیز نگاه جدی داشت) در بازارهای جهانی عرضه نمی‌شود و یا بازار مناسبی ندارند. به همین دلیل است که تولید صنعتی ایران باید در بازار داخل عرضه شود و شهروندان ایرانی هستند که مشتریان واقعی و نهایی به حساب می‌آیند. این واقعیت بسیار بالاهمیتی است که صنعتگران بدانند به دلیل تشدید تحریم‌ها و به دلیل رشد نرخ تورم در سطوح بالا در حال حاضر قدرت خرید ایرانیان در سرازیری قرار دارد. قدرت خرید ایرانیان بر اساس آمارهای رسمی نسبت به سال ۱۳۹۷ در حدود ۵۰ درصد کاهش را تجربه کرده است و اکثریت ایرانی‌ها توانایی کافی برای خرید همه کالاهای تولید شده صنعت را ندارند. صنایع لوازم خانگی، صنعت خودرو، صنایع کفش و پوشاک، صنایع میل و لوستر و سایر واحدهای صنعتی که تولیدات آنها کالاهای غیرضروری و اساسی است با کاهش فروش مواجه خواهند شد. شهروندان ایرانی به دلیل کاهش قدرت خرید و انتظارات ناامیدکننده از آینده کوتاه‌مدت تحولات در سایر عرصه‌ها پس‌انداز را بر مصرف فعلی ترجیح داده و خرید خود را معطوف به انواع مواد غذایی خواهند کرد. کاهش قدرت خرید شهروندان هم‌اکنون منجر به رکود در ۲۴ رشته صنعتی شده است و نرخ رشد فعالیت‌های صنعتی در بهار امسال ۱۲ درصد کاهش مواجه شده است. از سوی دیگر دولت با توجه به اینکه نمی‌تواند عرضه کافی در تولیدات همین کالاهای اساسی را در کوتاه‌مدت با قیمت‌های تعادلی و قابل انطباق با قدرت خرید شهروندان را در دستور کار قرار دهد با استفاده از واردات با دلارهای ارزان مثل دلار ۴۲۰۰ تومانی و حتی دلار نیمایی این صنایع را نیز زیر ضرب قرار خواهد داد. این واقعیت را باید پذیرفت و تولید را در شرایط تعادلی قرار داد.

بدانند که واقعیت سیاست‌های اقتصاد کلان در جایی غیر از دولت نیز زیر ضرب است و نمی‌توان به تحولات اساسی آن امیدوار بود الا اینکه اتفاقی در دو مقوله سیاست خارجی و سیاست داخلی رخ دهد که البته چشم‌انداز روشنی نیز بر این متصور نیستیم. اگر این واقعیت را قبول نکنیم و از آن عدول کنیم و رفتار بنگاه خود را بر اساسی غیر از واقعیت موجود شکل دهیم احتمال دارد در تنگنای تازه قرار گیریم. وضعیت امروز ایران گونه‌ای است که سیاست‌های اقتصاد کلان امکان انعطاف ندارند. بنابراین هر حرکتی برای واردات، صادرات و تولید در همین محدوده باید در دستور کار قرار گیرد.

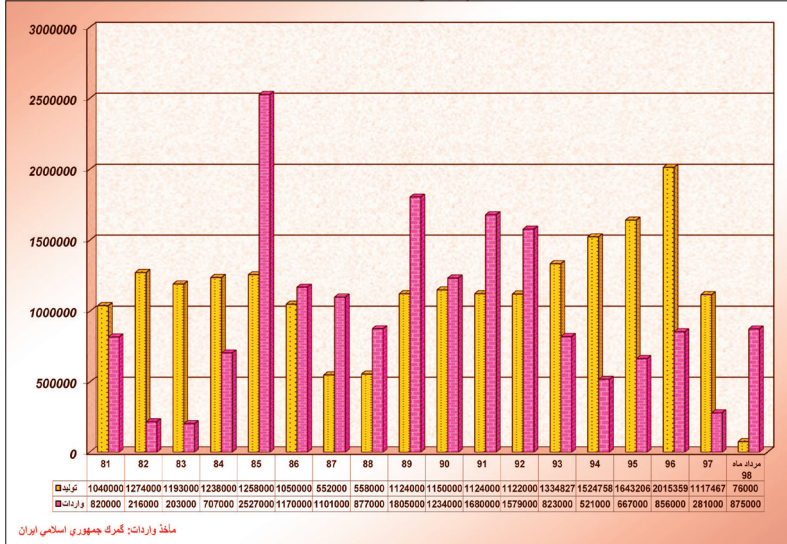
بودجه دولت

هنوز سال به نیمه نرسیده است که مدیران سازمان برنامه و بودجه تحت فشارهای واقعی قرار گرفته و تسلیم واقعیت‌ها شده‌اند. واقعیت این است که رقمی معادل ۱۵۰ هزار میلیارد تومان از منابع پیش‌بینی شده درآمدی محقق نخواهد شد. سخنان از سر عمد یا غفلت معاون اقتصادی سازمان برنامه و بودجه درباره اینکه میزان فروش نفت ایران روزانه تنها ۳۰۰ هزار بشکه است، نشان از جدی بودن و مؤثر بودن تحریم نفتی ایران می‌دهد. حالا با این رخداد بزرگ تنها راه ادامه کار دولت در اقتصاد و اداره کشور این است که اقتصاد ملی را فشرده‌تر کرده و از سرتوئه آن بکاهد. به این معنی که چون امکان تحقق درآمدهای پیش‌بینی شده در بودجه ناممکن است برای حفظ کاهش بودجه ۱۳۹۸ باید از سقف هزینه‌ها کاست. دولت در بودجه ۱۳۹۸ در زمان تصویب پول قابل اعتنایی برای بودجه عمرانی نگذاشته بود که با کاهش درصدی از آن بتواند بخش دیگر هزینه‌ها را کاهش دهد تا توازن پابرجا بماند. به همین دلیل بود و هست که دولت ناگزیر است بودجه جاری را نیز کاهش دهد. بررسی‌های دولت نشان می‌دهد حدود ۳۸۶ هزار میلیارد تومان از مصارف غیرقابل حذف است. در حقیقت هنگامی که منابع دولت با کسری ۱۳۸ هزار میلیارد تومانی همراه شد، دولت مصارف غیرقابل حذف را محاسبه کرد. پس از آن مشخص شد که دولت به میزان ۷۶ هزار میلیارد تومان نیاز به منابع جدید دارد و از همین رو، پیشنهادهای مذکور در افزایش منابع را به شورای عالی هماهنگی اقتصادی برد. اما دولت از کدام بخش از مصارف صرف‌نظر کرده است؟ دولت هزینه‌های عمرانی‌اش را به ۴۳ هزار میلیارد تومان تقلیل داده است. این در حالی است که در قالب اولیه، میزان بودجه عمرانی معادل ۶۶۸ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده بود. پس دولت ۳۵ درصد از بودجه عمرانی را در سال جاری قطع کرد. اتفاقی که کم‌سابقه نبوده است. اما تصمیم سخت دولت در مورد کاهش هزینه‌های جاری بوده است، چرا که با صرف کاهش بودجه عمرانی، کسری منابع جبران نمی‌شد. از همین رو دولت از سرفصل هزینه‌ها نیز به میزان ۴۲ هزار میلیارد تومان کاست. برای این تصمیم، سرفصل هزینه‌ها به دو بخش تقسیم شد:

می شد این ستون باز هم خالی باشد

نمودار تولید و واردات شکر از سال ۸۰ تا پایان مرداد ماه سال ۱۳۹۸ (ارقام به تن)

واردات یکی از ارکان تجارت خارجی است و در دنیای امروز بدون آن تنظیم بازارها در درون سرزمین‌ها سخت و ناممکن است. البته واردات اگر با برنامه و هدفمند باشد نقش قابل توجهی در تعادل بخشی به بازار خواهد داشت و همچنین می‌تواند راهی برای جلوگیری از کاهش رفاه مصرف‌کنندگان باشد. واردات اما هنگامی می‌تواند پدیده‌ای مخرب باشد که به تولید داخل کالاهای آسیب بزند و به ویژه موجب وابستگی زیان‌آور کشورها به خارج شده و امنیت غذایی و استقلال کشور را با اختلال مواجه کند. با همین دیدگاه بود که انجمن صنفی کارخانه‌های قند به همراه مدیران وزارت جهاد کشاورزی راه واردات را در سال‌های تازه سپری شده با رشد تولید داخل بستند اما همان‌طور که جداول این صفحه دیده می‌شود واردات شکر البته برای جبران کاهش تولید در ۴ ماه اول امسال چند برابر واردات سال ۱۳۹۷ است. اگر به توصیه‌های کارشناسانه در اعلام به موقع و اقتصادی قیمت چغندر توجه می‌شد باز هم می‌توانستیم جای خالی واردات را ببینیم. همان‌طور که در جدول دیده می‌شود. در ۴ ماه اول امسال ارزش واردات شکر ۳۰۶ میلیون دلار شده است که ۳ برابر ارزش واردات شکر در کل سال گذشته است.

واردات شکر خام بصورت ماهیانه از سال ۱۳۸۵ تا سال ۱۳۹۸ (ارقام هزار تن)

ردیف	سال	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
۱	۱۳۸۵	۱۵۴	۹۴	۱۱۱	۲۰۵	۳۰۷	۱۹۲	۱۸۷	۲۲۳	۱۹۴	۲۹۸	۲۴۰	۲۷۶	۲۴۸۱
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۱۵۴	۲۴۸	۳۵۹	۵۶۴	۸۷۱	۱۰۶۳	۱۲۵۰	۱۴۷۳	۱۶۶۸	۱۹۶۵	۲۲۰۵	۲۴۸۱	۲۴۸۱
۲	۱۳۸۶	۲۳۶	۲۲۸	۱۱۲	۵۴	۱۱۱	۱۳۳	۶۱	۵۵	۶۵	۲۷	۵۰	۳۸	۱۱۷۰
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۲۳۶	۴۶۴	۵۷۶	۶۲۰	۷۴۱	۸۷۴	۹۳۵	۹۹۰	۱۰۵۵	۱۰۸۲	۱۱۳۲	۱۱۷۰	۱۱۷۰
۳	۱۳۸۷	۲۸	۲۹	۸۸	۸۹	۱۴۹	۱۷۳	۲۴	۶۸	۶۵	۱۲۶	۱۶۹	۹۳	۱۱۰۱
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۲۸	۵۷	۱۴۵	۲۳۴	۳۸۳	۵۵۶	۵۸۰	۶۴۸	۷۱۳	۸۳۹	۱۰۰۸	۱۱۰۱	۱۱۰۱
۴	۱۳۸۸	۱۱۹	۱۰۸	۵۷	۶۴	۴۲	۳۳	۹۴	۴۶	۴۵	۷۴	۱۲۲	۷۳	۸۷۷
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۱۱۹	۲۲۷	۲۸۴	۳۴۸	۳۹۰	۴۲۳	۵۱۷	۵۶۳	۶۰۸	۶۸۲	۸۰۴	۸۷۷	۸۷۷
۵	۱۳۸۹	۶۹	۱۰۷	۱۳۲	۲۳۴	۳۱۲	۳۳۰	۱۶۱	۱۱۲	۸۰	۶۳	۷۳	۱۳۲	۱۸۰۵
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۶۹	۱۷۶	۳۰۸	۵۴۲	۸۵۴	۱۱۸۴	۱۳۴۵	۱۴۵۷	۱۵۳۷	۱۶۰۰	۱۶۷۳	۱۸۰۵	۱۸۰۵
۶	۱۳۹۰	۰	۲۴	۱۲	۶۸	۳۰۱	۳۸۴	۳۱	۱۸	۱۷	۱۸۱	۱۴۲	۵۶	۱۲۳۴
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۰	۲۴	۳۶	۱۰۴	۴۰۵	۷۸۹	۸۵۵	۸۷۳	۸۵۵	۱۰۳۶	۱۱۷۸	۱۲۳۴	۱۲۳۴
۷	۱۳۹۱	۵۰	۶۹	۱۲۱	۵۵	۱۵۴	۱۹۶	۱۹۰	۳۷	۲۲۸	۱۵۱	۳۰۷	۱۲۳	۱۶۸۱
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۵۰	۱۱۹	۲۴۰	۲۹۵	۴۴۹	۶۴۵	۸۳۵	۸۷۲	۱۱۰۰	۱۲۵۱	۱۵۵۸	۱۶۸۱	۱۶۸۱
۸	۱۳۹۲	۸۸	۱۵	۸۸	۱۱۴	۶۱	۱۵۹	۲۰۷	۱۱۵	۱۴۶	۱۳۴	۲۲۵	۲۲۷	۱۵۷۹
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۸۸	۱۰۳	۱۹۱	۳۰۵	۳۶۶	۵۲۵	۷۳۲	۸۴۷	۹۹۳	۱۱۲۷	۱۳۵۲	۱۵۷۹	۱۵۷۹
۹	۱۳۹۳	۱۶۵	۱۳۷	۲۱۱	۵۷	۴۰	۶۷	۴۷	۱۹	۸۰	۰	۰	۰	۸۲۳
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۱۶۵	۳۰۲	۵۱۳	۵۷۰	۶۱۰	۶۷۷	۷۲۴	۷۴۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳
۱۰	۱۳۹۴	۰	۰	۱۱۸	۹۲	۱۲	۷۰	۱۰۷	۱۷۵	۱۰۵	۲	۵	۲۴	۵۲۱
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۰	۵۵	۱۷۳	۲۱	۳۳	۱۰۳	۲۱۰	۳۸۵	۴۹۰	۴۹۲	۴۹۷	۵۲۱	۵۲۱
۱۱	۱۳۹۵	۰	۰	۰	۲۵	۲۲۱	۱۷۰	۷۶	۵۰	۶۶	۶۸	۰	۱۶	۶۶۷
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۰	۰	۰	۲۵	۲۴۶	۳۹۱	۴۶۷	۵۱۷	۵۸۳	۶۵۱	۶۵۱	۶۶۷	۶۶۷
۱۲	۱۳۹۶	۰	۱۹۵	۲۲۹	۱۲۹	۱۳۸	۱۶	۰	۵۵	۰	۱۴	۰	۸۰	۸۵۶
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۰	۱۹۵	۴۲۴	۵۵۳	۶۹۱	۷۰۷	۷۰۷	۷۶۲	۷۶۲	۷۷۶	۷۷۶	۸۵۶	۸۵۶
۱۳	سال	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
	۱۳۹۷	۰	۳۸	۴۹	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۶۱	۲۸۱
۱۴	۱۳۹۸	۸۲	۲۱۳	۲۸۰	۲۲۰	۸۰	۸۸	۸۸	۸۸	۱۵۴	۱۵۴	۲۲۰	۲۸۱	۸۷۵
	جمع هر ماه + ماه‌های قبل	۸۲	۲۹۵	۵۷۵	۷۹۵	۸۷۵	۸۷۵	۸۷۵	۸۷۵	۸۷۵	۸۷۵	۸۷۵	۸۷۵	۸۷۵

619

آمار واردات شکر از سال ۱۳۸۰ تا پایان مرداد ماه سال ۱۳۹۸
به تفکیک واردات دولتی و خصوصی

ارقام به هزارتن

سال	واردات بخش خصوصی	واردات بخش دولتی	جمع واردات
۱۳۸۰	۰	۹۳۷	۹۳۷
۱۳۸۱	۰	۸۲۰	۸۲۰
۱۳۸۲	۵۶	۱۳۸	۱۹۴
۱۳۸۳	۴۲	۱۶۱	۲۰۳
۱۳۸۴	۸۰	۶۲۷	۷۰۷
۱۳۸۵	۱۴۸۵	۱۰۴۲	۲۵۲۷
۱۳۸۶	۹۶۲	۲۰۸	۱۱۷۰
۱۳۸۷	۱۱۰۱	۰	۱۱۰۱
۱۳۸۸	۸۷۷	۰	۸۷۷
۱۳۸۹	۱۸۰۵	۰	۱۸۰۵
۱۳۹۰	۱۳۳۴	۰	۱۳۳۴
۱۳۹۱	۱۱۷۵	۵۰۵	۱۶۸۰
۱۳۹۲	۹۹۲	۵۸۷	۱۵۷۹
۱۳۹۳	۵۶۲	۵۶۲	۱۱۲۴
۱۳۹۴	۳۶۴	۳۶۴	۷۲۸
۱۳۹۵	۳۵۸	۳۰۹	۶۶۷
۱۳۹۶	۷۱۸	۱۳۸	۸۵۶
۱۳۹۷	۸۶	۱۹۵	۲۸۱
۱۳۹۸	۸۶	۷۸۹	۸۷۵

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

واردات شکر از سال ۸۴ تا پایان مرداد ماه سال ۹۸ به تفکیک خام و سفید

سال	سفید (هزارتن)	بها (دلار)	خام (هزارتن)	بها (دلار)	جمع واردات (هزارتن)	بها جمع واردات (دلار)
۱۳۸۴	۷۸	۲۰,۱۲۴,۰۰۰	۶۲۹	۱۷۷,۲۵۶,۰۰۰	۷۰۷	۱۹۷,۳۸۰,۰۰۰
۱۳۸۵	۶۳۷	۳۹۱,۳۷۱,۹۱۰	۱,۸۹۰	۷۲۶,۱۸۲,۵۵۹	۲,۵۲۷	۱,۰۱۷,۴۵۴,۴۶۹
۱۳۸۶	۳۳۸	۱۳۳,۳۰۹,۳۴۴	۸۲۲	۲۷۴,۴۶۱,۳۶۷	۱,۱۶۰	۴۰۷,۷۷۰,۷۱۰
۱۳۸۷	۱۰۳	۳۷,۲۱۳,۳۲۲	۹۹۸	۲۸۷,۸۰۰,۰۱۳	۱,۱۰۱	۳۲۵,۰۱۳,۳۴۵
۱۳۸۸	۲۷	۸,۸۱۹,۹۰۶	۸۵۰	۳۱۵,۸۲۶,۱۱۴	۸۷۷	۳۲۴,۶۴۶,۰۲۰
۱۳۸۹	۰	۰	۱,۸۰۵	۷۰۴,۵۲۰,۴۰۷	۱,۸۰۵	۷۰۴,۵۲۰,۴۰۷
۱۳۹۰	۶	۳,۷۹۹,۵۱۰	۱,۲۲۸	۷۵۲,۱۰۵,۳۴۴	۱,۲۳۴	۷۵۵,۹۰۴,۸۴۴
۱۳۹۱	۰	۰	۱,۶۸۰	۱,۰۷۲,۴۱۳,۶۰۸	۱,۶۸۰	۱,۰۷۲,۴۱۳,۶۰۸
۱۳۹۲	۰	۰	۱,۵۷۹	۸۳۲,۱۸۷,۹۵۸	۱,۵۷۹	۸۳۲,۱۸۷,۹۵۸
۱۳۹۳	۰	۰	۸۲۳	۳۷۷,۴۷۰,۴۴۰	۸۲۳	۳۷۷,۴۷۰,۴۴۰
۱۳۹۴	۴۹	۲۰,۴۷۹,۰۰۳	۴۷۲	۱۵۱,۳۵۵,۵۲۴	۵۲۱	۱۷۱,۸۳۷,۵۲۷
۱۳۹۵	۰	۰	۶۶۷	۰	۶۶۷	۳۲۰,۱۳۴,۹۷۸
۱۳۹۶	۰	۰	۸۵۶	۴۱۴,۷۴۲,۶۳۷	۸۵۶	۴۱۴,۷۴۲,۶۳۷
۱۳۹۷	۰	۰	۲۸۱	۱۰۲,۶۵۴,۳۰۵	۲۸۱	۱۰۲,۶۵۴,۳۰۵
۱۳۹۸	۰	۰	۸۷۵	۳۰۶,۲۰۱,۳۱۵	۸۷۵	۳۰۶,۲۰۱,۳۱۵
جمع	۱,۲۴۸	۵۱۰,۱۷۰,۰۰۵	۱۵,۴۵۵	۶,۴۹۵,۱۸۰,۵۸۱	۱۶,۷۰۳	۷,۳۳۰,۳۳۲,۵۶۳

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

ماهیانه شکر

انجمن صنعتی کارخانهای قند و شکر ایران

زیر نظر شورای نویسندگان

صفحه‌آرا: علی صائمی

حروفچین: حمیدرضا خدابخش

تلفن و نمابر:

۸۸۹۶۹۰۵۵-۸۸۹۶۹۹۰۳

نشانی: تهران - میدان دکتر فاطمی

خیابان شهید گمنام - شماره ۱۴